

ЗВІТ
про роботу комунального закладу Сумської обласної ради – обласного
центру позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю
у 2024/2025 навчальному році

СТРУКТУРА ЗВІТУ

1. Нормативно-правове забезпечення діяльності закладу у 2024/2025 навчальному році.
2. Пріоритетні напрями діяльності закладу. Місія. Візія. Цінності.
3. Організаційно-функціональна структура.
4. Освітня діяльність.
5. Організаційно-масова робота.
6. Проєктна діяльність.
7. Науково-методична діяльність.
8. Кадрове забезпечення. Професійний розвиток педагогів.
9. Психологічний супровід освітнього процесу.
10. Створення безпечних умов навчання і праці.
11. Матеріально-технічне забезпечення. Фінансування.
12. Управлінська діяльність. Функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти.
13. Кроссекторальне партнерство.
14. Пріоритетні вектори діяльності на 2025/2026 навчальний рік.

1. Нормативно-правове забезпечення діяльності Центру у 2024/2025 навчальному році.

У 2024/2025 навчальному році статутна діяльність комунального закладу Сумської обласної ради – обласного центру позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю (далі – Центр) була спрямована на забезпечення оптимальних умов реалізації державної та регіональної політики у сфері позашкільної освіти за актуальними напрямками діяльності, здійснювалась з урахуванням безпекової ситуації в області, потреб і запитів здобувачів освіти та їх батьків.

Нормативно-правове регулювання й регламентація освітньої, науково-методичної, організаційно-масової, фінансово-господарської діяльності закладу забезпечувалось відповідно до чинних нормативно-правових документів: Конституції України, законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», Положення про позашкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 травня 2001 р. № 433, Положення про Малу академію наук учнівської молоді, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 09 лютого 2006 року № 90, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24 лютого 2006 року за № 172/12046, Концепції «Нова українська школа», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р, Концепції розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти), схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 960-р, Концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти України та Заходів щодо її реалізації до 2025 року, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 06.06.2022 № 527, Обласної комплексної програми «Освіта Сумщини у 2022-2024 роках», затвердженої рішенням сесії Сумської обласної ради від 22.12.2021 (зі змінами), Обласної комплексної програми «Освіта Сумщини у 2025-2027 роках», затвердженої розпорядженням голови Сумської обласної державної адміністрації від 20 грудня 2024 року № 752-ОД, Програми «Молода генерація Сумщини на 2023-2027 роки», затвердженої розпорядженням голови Сумської обласної державної адміністрації від 02.03.2023 № 79-ОД, Статуту Центру, Стратегії розвитку Центру на 2021-2025 роки, Положення про формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти, Освітньої програми Центру на 2024/2025 навчальний рік.

2. Пріоритетні напрями діяльності Центру. Місія. Візія. Цінності.

Пріоритетними напрямками діяльності педагогічного колективу Центру є забезпечення якості освітнього процесу в контексті науково-методичної проблеми «Актуалізація змісту, форм, методик і технологій освітньої діяльності закладу позашкільної освіти щодо надолуження навчальних втрат»; забезпечення якості та доступності освітнього процесу відповідно до потреб здобувачів освіти; упровадження компетентнісного, діяльнісного та інтегрованого підходів в організації освітньої діяльності гуртків і творчих об'єднань; розвиток сучасного цифрового освітнього середовища, створення

сучасного авторського цифрового контенту з використання технологій STEM/STEAM-освіти, онлайн-ресурсів і хмарних платформ; реалізація соціально-освітніх, соціально-освітніх проєктів; актуалізація програмного забезпечення освітнього процесу в гуртках і творчих об'єднаннях; створення безпечних умов навчання і праці; психологічна підтримка учасників освітнього процесу; подальший розвиток регіонального позашкільного освітнього простору.

Місія – формування та розвиток освітньої системи, яка забезпечує організацію й координацію навчально-творчої діяльності здобувачів позашкільної освіти Сумщини, створює умови для їх інтелектуального, духовного, творчого розвитку та професійного самовизначення, надає якісні освітні послуги з позашкільної освіти за художньо-естетичним, соціально-реабілітаційним, туристсько-краєзнавчим, фізкультурно-спортивним, еколого-натуралістичним, науково-технічним, дослідницько-експериментальним, гуманітарним, оздоровчим напрямками, забезпечує формування компетентної, патріотично налаштованої, соціально активної особистості, здатної до критичного мислення, самореалізації та відповідального вибору життєвої траєкторії.

Візія – заклад є:

- інноваційним центром позашкільної освіти Сумщини, що забезпечує функціонування та розвиток якісного цифрового освітнього середовища для інтелектуального, творчого розвитку та самореалізації здобувачів освіти, виховання патріотично свідомої, громадянсько відповідальної, соціально активної особистості;

- відкритим партнерським простором для розвитку інтелектуального, культурного й громадянського потенціалу дітей та учнівської молоді;

- сучасним осередком із гнучкою системою позашкільної освіти, яка враховує актуальні потреби кожної дитини, підтримує її індивідуальну освітню траєкторію та сприяє гармонійному розвитку.

Цінності:

- безпека;
- національна та громадянська ідентичність;
- громадянська відповідальність;
- інноваційність;
- варіативність;
- доступність;
- свобода самовираження та творчість;
- співпраця;
- доброчесність;
- особистісна відповідальність;
- прагнення до саморозвитку.

3. Організаційно-функціональна структура.

Освітній процес у гуртках і творчих об'єднаннях, наукових секціях здійснюється за художньо-естетичним, науково-технічним, фізкультурно-

спортивним, туристсько-краєзнавчим, гуманітарним, оздоровчим, соціально-реабілітаційним, еколого-натуралістичним, дослідницько-експериментальним напрямами позашкільної освіти. Відповідно до цього в Центрі функціонує 8 навчальних відділів. Дозвілєву складову роботи з дітьми, координацію діяльності органів дитячого самоврядування закладу, обласної ради старшокласників забезпечує відділ організаційно-масової роботи, методичний супровід навчально-виховної діяльності – методичний відділ.

Навчально-виховну роботу в Центрі було організовано відповідно до соціального попиту, інтересів, нахилів і здібностей дітей, з урахуванням їх вікових особливостей у 310 гуртках за напрямами позашкільної освіти, у яких у 2024/2025 навчальному році навчалися 4497 вихованців, а саме: за художньо-естетичним (45 гуртків, 14,5% від їх загальної кількості), еколого-натуралістичним (32 гуртки, 10,3 %), науково-технічним (42 гуртки, 13,5 %), дослідницько-експериментальним (52 гуртки, 16,8 %), туристсько-краєзнавчим (35 гуртків, 11,3%), фізкультурно-спортивним (32 гуртки, 10,3 %), гуманітарним (29 гуртків, 9,4%), соціально-реабілітаційним (30 гуртків, 9,7%), оздоровчим (13 гуртків, 4,2 %). Кількість гуртків за навчальними рівнями: початкового – 76 (24,5%); основного – 180 (58,1%); вищого – 54 (17,4%). Також соціально-педагогічна модель включає обласні профільні школи (фізико-математична, історична, журналістики, «Лідер», флористики та фітодизайну, народних ремесел), Центр розвитку «Д.І.М.», учнівське творче об'єднання «Екодім», школи раннього розвитку «Сонечко», «Кіндер-клуб», Сумське територіальне відділення Малої академії наук України.

4. Освітня діяльність.

Роботу гуртків і творчих об'єднань було організовано як безпосередньо в закладі, так і на базі закладів загальної середньої освіти Сумської, Конотопської, Охтирської, Роменської, Шосткинської, Глухівської, Кролевецької міських рад.

Відповідно до безпекової ситуації в умовах воєнного стану освітній процес у гуртках і творчих об'єднаннях закладу, організаційно-масові заходи локального, обласного рівнів здійснювалися за очною, змішаною, дистанційною формами.

Під час реалізації змішаного навчання дистанційна форма роботи була організована на платформі Microsoft Teams, що забезпечило ефективну комунікацію та взаємодію між учасниками освітнього процесу. Серед найпоширеніших форм роботи застосовувалися онлайн-лекції й відеоконференції, мультимедійні презентації, тестові завдання в Google Forms і Microsoft Forms, інструктивні картки, практичні роботи, перегляд та обговорення відеоматеріалів, зокрема з YouTube-каналів освітнього спрямування, віртуальні екскурсії, індивідуальні завдання, трейл-змагання, квести, інтерактивні вправи у середовищах LearningApps, Kahoot!, Quizizz, Wordwall тощо. Також застосовувалися онлайн-дошки (Padlet, Jamboard), інфографіка та елементи гейміфікації. Така різноманітність сучасного цифрового контенту сприяла формуванню ключових компетентностей, розвитку цифрової грамотності здобувачів освіти, а також підвищенню їх мотивації до навчання.

Особливу увагу педагогів було зосереджено на питанні подолання освітніх втрат. З метою комплексного підходу щодо його вирішення педагогами Центру напрацьовано відповідний алгоритм організації освітньої діяльності, що передбачав такі етапи:

1. Оцінка рівня втрат: проведення моніторингу стану знань здобувачів освіти для виявлення прогалин у засвоєнні навчального матеріалу, зокрема проведення вхідного діагностичного тестування.

2. Індивідуалізація навчання та визначення конкретних освітніх цілей, що відповідають вимогам шкільних навчальних програм, є актуальними та вимірюваними, зокрема для різних вікових груп і рівнів підготовки здобувачів освіти.

3. Надолуження освітніх втрат протягом навчального року через реалізацію предметних кейсів, що становлять 30 відсотків від загальної кількості годин навчальних програм з позашкільної освіти.

4. Проведення повторної діагностики (вихідне тестування), аналіз динаміки результатів надолуження освітніх втрат.

Педагогами гуманітарно-оздоровчого відділу було організовано роботу з подолання освітніх втрат як через реалізацію предметних кейсів, так і з використанням педагогами матеріально-технічної бази Цифрового освітнього центру. Серед навчальних предметів, визначених для подолання освітніх втрат: українська, англійська мови, інформатика, математика, біологія, мистецтво, основи безпеки життєдіяльності, навчальний курс «Я досліджую світ». У гуртках з англійської мови та української мови організовувалася робота, спрямована на повторення базових знань, розвиток мовленнєвих навичок, подолання мовного бар'єру та мотивацію до навчання. Для цього використовувалися сучасні онлайн-платформи (Wordwall, LearningApps, British Council, YouTube тощо), а також інтерактивні методи навчання, зокрема: рольові ігри, робота в парах, проєктна діяльність, вікторини тощо. Значна увага приділялася індивідуальному підходу та поєднанню очного й дистанційного форматів, що дало змогу залучити ширше коло учасників. У межах природничих, мистецьких і валеологічних напрямів діяльності проводилися тематичні заняття з інтеграцією різних предметів, зокрема біології, географії, образотворчого мистецтва, хімії та фізики. Це сприяло розвитку міжпредметного мислення, формуванню соціальних компетентностей вихованців і зацікавленості до навчання. Участь у конкурсах, створення творчих проєктів, робота на освітніх платформах, моніторинг знань – усе це забезпечувало ефективну адаптацію освітнього процесу до умов воєнного стану та потреб здобувачів освіти. Активно впроваджувалися STEM-підходи, що також посилили прикладну складову занять.

Педагогами еколого-натуралістичного відділу було розроблено предметні кейси з базових шкільних дисциплін для учнів 1-8 класів: «Я досліджую світ» (2 та 4 класи), «Англійська мова» (1 та 4 класи), «Пізнаємо природу» (5 клас), «Інформатика» (6 клас), «Біологія» (6–7 класи), «Хімія» (7–8 класи). Кожен кейс передбачав 44 або 64 академічні години. Під час розроблення кейсів педагоги враховували вікові особливості учнів, тематику модельних навчальних програм Нової української школи, а також рекомендації Всеукраїнської школи онлайн.

Для розроблення навчального контенту використовувалися ресурси освітніх платформ («Всеосвіта», «На Урок», ВШО), відеоматеріали з YouTube, а також численні цифрові інструменти для створення інтерактивного та візуального контенту: LearningApps, Wordwall, Genially, Canva, Padlet, Rebus1.com тощо. Активно застосовувалися й ІІІ-інструменти – для генерації візуалізацій, схем, запитань, презентацій і додаткових навчальних матеріалів. Для моніторингу успішності використовувалось вхідне та підсумкове тестування у Google-формах. Аналіз результатів показав позитивну динаміку: середній показник рівня знань вихованців підвищився на 15-20 %, що свідчить про ефективність кейс-методики та впровадження цифрових рішень.

У контексті подолання освітніх втрат педагоги дослідницько-експериментального відділу реалізували предметні кейси з історії України, біології, географії, української мови та літератури, інформатики, математики із застосуванням діагностики рівня знань здобувачів освіти, адаптивного навчання, психологічної підтримки та сучасних освітніх технологій. Для організації занять використовувалися платформи Zoom, Google Classroom, Microsoft Teams, Padlet, Miro та Jamboard. Освітній процес збагачувався інтерактивними інструментами: Mentimeter, Nearpod, Canva, Kahoot, Quizlet, Socrative, WordWall тощо. Під час занять з географії застосовувалися ГІС-технології та сервіси дистанційного зондування Землі (Google Earth, ArcGIS, NASA Giovanni). На заняттях із біології – STEM-лабораторії, МАНЛаб, SavEecoBot, а також додатки для ідентифікації рослин (LeafSnap, PlantNet, iNaturalist), що забезпечували практичну діяльність і дослідницьку мотивацію здобувачів освіти.

У науково-технічному відділі також системно реалізовувалася робота з надолуження освітніх втрат під час індивідуальних і групових занять, додаткових консультацій із застосуванням інтерактивних методів навчання, ігрових технологій, проєктної діяльності. Увагу педагогів було зосереджено на надолуженні навчальних втрат з математика, української та англійської мов. Результативність реалізації предметних кейсів, ефективність індивідуалізованого навчання та використання цифрових інструментів підтверджується підвищенням рівня знань вихованців на 12–18%.

Педагоги соціально-реабілітаційного відділу здійснювали цілеспрямовану роботу з подолання навчальних втрат зі здобувачами освіти 7-11 років з української мови, математики та навчального курсу «Я досліджую світ» з використанням сучасних освітніх інструментів – інтерактивних платформ Wordwall, LearningApps, Всеосвіта, а також ігрових методик. Результати вихідного тестування засвідчили, що 80% здобувачів освіти успішно засвоїли навчальний матеріал.

Для здобувачів освіти туристсько-краєзнавчого відділу реалізовувалися предметні кейси з української мови, історії України, природознавства та математики, що спрямовувалися на повторення та систематизацію знань, розвиток критичного мислення, підвищення інтересу до навчання. Зокрема, вихованці опановували знання з історії України та Сумщини, удосконалювали навички роботи з картою та історичними джерелами, вивчали природні явища і математичні поняття у прикладному контексті, удосконалювали рівень

володіння українською мовою. Моніторинг результативності засвідчив ефективність застосованих підходів: рівень навчальних досягнень здобувачів освіти підвищився в середньому на 16-18%.

З метою покращення навчальних досягнень здобувачів освіти фізкультурно-спортивного відділу педагогами було організовано комплексну роботу з подолання навчальних втрат з української мови та математики. За результатами вхідного та вихідного тестування зафіксовано зростання рівня знань: на 17% з української мови та 38% з математики. Педагоги відділу працювали також над подоланням освітніх втрат у контексті впровадження здоров'язбережувальних технологій. Для формування у здобувачів відповідних компетентностей застосовувалися онлайн-тренажери, інтерактивні вправи, а також активно впроваджувалися різні форми фізичної активності – тренування, змагання, одноденні походи та екскурсії. Інтегровані заняття поєднували теми природничого циклу з розвитком фізичних і психологічних якостей вихованців. Темп приросту знань за результатами цієї діяльності становить 12%.

Педагоги художньо-естетичного відділу впроваджували предметні кейси з української мови та математики, поєднуючи їх зі STEM-активностями та використанням онлайн-ресурсів LearningApps, Matific і Google Форм для тестування та виконання практичних завдань.

Освітній процес у гуртках і творчих об'єднаннях закладу було організовано за 121 навчальною програмою, із них: 96 програм, що розроблено педагогами Центру; 25 – рекомендовано Міністерством освіти і науки України.

За звітний період керівниками гуртків, методистами Центру розроблено 7 навчальних програм, 15 – актуалізовано й затверджено в установленому порядку у зв'язку із закінченням терміну їх дії.

Контроль за виконанням навчальних програм, рівнем підготовленості керівників гуртків до занять із дітьми, дотримання розкладу занять, безпекових вимог здійснювався системно заступниками директора, завідувачами відділів.

Контроль за засвоєнням вихованцями програмних знань, умінь і навичок здійснювався під час підсумкових занять і заходів, що проводилися з урахуванням безпекової ситуації у форматі змагань, тестів, концертних програм, конференцій, майстерок, виставок тощо.

У 2024/2025 навчальному році свідоцтва про позашкільну освіту отримали 255 вихованців, які пройшли повний курс навчання в гуртках і творчих об'єднаннях.

Системною є робота з обдарованими здобувачами освіти в межах реалізації Програми «Молода генерація Сумщини на 2023-2027 роки». Зокрема сформовано комплексну систему дій, спрямованих на підтримку, розвиток і соціалізацію обдарованих здобувачів освіти, що поєднує поетапне виявлення їх талантів і здібностей, забезпечення участі в освітніх ініціативах, розроблення індивідуальних освітніх траєкторій із тьюторським супроводом, подолання навчальних втрат, профорієнтацію, упровадження в практику роботи зі здобувачами освіти сучасних освітніх технологій. Створенню ефективного

освітнього середовища для самореалізації та успішного майбутнього учасників Програми сприяють також координація дій стейкхолдерів, розвиток навчально-матеріальної бази та міжнародне співробітництво.

Для задоволення освітніх потреб учасників Програми на основі комплексного підходу до організації навчання обдарованих здобувачів освіти проведено 4 освітні інтенсиви за участю провідних педагогічних, науково-педагогічних працівників закладів загальної середньої, позашкільної, вищої освіти області, учасниками яких стали близько 3000 учнів. Вони мали можливість ознайомитися зі змістом інтерактивних дистанційних лекцій на YouTube-каналі Центру, у форматі відеоконференцій отримати індивідуальні консультації щодо розроблення та реалізації наукових, технічних і творчих проєктів.

Для підтримки ефективної комунікації з обдарованими здобувачами освіти, забезпечення асинхронної доступності до матеріалів відеолекцій, проведених під час освітніх онлайн-інтенсивів, функціонує окремий сайт «Молода генерація», де висвітлюються актуальні питання щодо реалізації завдань Програми.

У травні 2025 року для учасників Програми, слухачів Сумського територіального відділення Малої академії наук України, переможців і призерів інтелектуальних конкурсних заходів обласного, всеукраїнського та міжнародного рівнів проведено освітній інтенсив в очному форматі. Цей захід згуртував активних, цілеспрямованих, налаштованих на результат здобувачів освіти. Він став майданчиком для презентації досягнень юних науковців, обміну думками та ідеями, мотивації до подальшого розвитку та популяризації наукової і творчої діяльності здобувачів освіти області. Учасники інтенсиву долучилися до роботи тематичних локацій «Human Robolab», «Lego-робототехніка», «Цікава біологія», «Медицина», «Поетичний простір думок та ідей»; презентували наукові проєкти та креативні ідеї; перевірили та поглибили свої знання під час буткемпу «Розумний виклик: хто переможе?».

5. Організаційно-масова робота.

Система виховної роботи Центру має комплексне та ціннісно-орієнтоване спрямування, орієнтована на формування у здобувачів освіти відповідального ставлення до суспільства, держави, родини, культури, мистецтва, природи й праці. Особлива увага приділяється розвитку соціально-комунікативних компетентностей, формуванню духовно-моральних якостей, культури здоров'я, естетичного смаку та готовності до креативної та громадянської активності. У зв'язку викликами, пов'язаними з війною рф проти України, акцент зроблено на підтримці психоемоційного стану вихованців, поширенні інформації щодо збереження їх фізичного та ментального здоров'я. Система виховної роботи адаптована до цих викликів через впровадження заходів, спрямованих на розвиток стійкості, емоційного інтелекту, співпереживання й самопомоги.

Важливою складовою всіх організаційно-масових заходів є активне впровадження інтерактивних форм навчання, пізнавально-ігрових і здоров'язбережувальних методик, сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, технологій STEM-освіти, а також принципів сталого розвитку. Такий підхід сприяє підвищенню зацікавленості здобувачів освіти, формуванню

ключових компетентностей та забезпеченню ефективного освітнього середовища.

Упродовж 2024/2025 навчального року для вихованців фізкультурно-спортивного відділу проведено низку заходів, серед яких – Кубки Центру з пішохідного та велосипедного туризму (по чотири етапи кожен), серії змагань зі спортивного орієнтування «Парк-тур» відповідно до сезонів («Осінній», «Зимовий», «Весняний», «Літній»), а також змагання «Сумська осінь» і «Пролісок». Значна увага приділялася й формуванню здорового способу життя вихованців: реалізовано програми «Туристське багатоборство», «Valeo! – бути здоровим», «Стежки до Святого Миколая», «Літні олімпійські ігри». Доповнювали роботу пішохідні прогулянки та екскурсії містом, які сприяли краєзнавчому розвитку дітей.

Традиційно в еколого-натуралістичному відділі проводилися календарні події природоохоронного спрямування, а саме: «Свято Врожаю», «День зимуючих птахів», «День зустрічі птахів», «День Землі» та «День юного натураліста». Упродовж року проведено цикл тематичних виставок творчих робіт вихованців.

Вихованці гуртків гуманітарно-оздоровчого відділу брали активну участь у різноманітних заходах Центру та відділу, серед яких: масові заходи, івенти, виставки, майстерки, квести, тренінги, воркшопи, квізи, флешмоби, благодійні акції, челенджі; STEM-пікніки, фестивалі, наукові турніри, мистецькі простори, проекти, конкурси, читацькі зустрічі тощо. Серед реалізованих ініціатив та проєктів: STEM-проєкти: «Sprout pencils», «Art родина», «Smart oak», «Зимові історії», «Winter STEM-lab», «Пес Патрон», «Різдвяна історія»; традиційний Тиждень здоров'я під гаслом «Мистецтво бути здоровим» (виготовлення лепбуків «Сила здоров'я», «Мистецтво бути здоровим», дистанційне заняття «Здоровий спосіб життя», аніме майстерка «Танцюючий зубчик»); челендж «Зимові розваги родини», спортивний івент «Healthy life», відеоцикл з безпеки «Патронова наука», онлайн-турнір «Юні дослідники»; цикл еко-івентів: «Наш ЕКОсвіт», «Земля – мій дім», «Весна прийшла у рідний край», «Весняні пригоди»; фестиваль родинної творчості «Від наших пращурів до сьогодні», майстерки «Магія науки», творча лабораторія «Spring квест», Всеукраїнський інженерний тиждень; читацький ART-простір до дня народження Т.Г. Шевченка, виставка робіт гуртківців «Сніговики крокують містом» (Центральна бібліотека ім. Т. Шевченка та арт-локація «Погріб»); участь у міському конкурсі живопису ім. Григорія Синиці «Барви рідного краю», обласному еко-челенджі «Екожиття – наше майбуття», благодійній акції «Допоможи хвостику», акції «Збережемо первоцвіти!»; заходи до: Всесвітнього дня вишиванки, Дня захисту дітей, Дня науки, Дня української писемності та мови; онлайн-челенджі: «Моя творча родина», «Дружній до всіх» (до Дня доброти), STEAM-квест «DREAMland» до Дня позашкільника; тематичні івенти: «Ніч музеїв», «Осінні сюжети», «Козацькими стежками», майстерки «Наша мова неповторна»; STEM-проєкт «Герб родини», національно-патріотичний вернісаж дитячих робіт «Я. Родина. Україна» до Дня Гідності та Свободи; тренінг «SMART-простір: давай познайомимось».

Вихованці гуртків дослідницько-експериментального відділу понад 10 років поспіль беруть активну участь у волонтерській акції «Тобі, український солдате!». Педагогами відділу організовуються й проводяться патріотичні та культурно-просвітницькі заходи до Дня Гідності та Свободи, Дня Незалежності України, Дня Конституції, новорічно-різдвяних свят тощо.

Традиційними формами проведення організаційно-масових заходів у науково-технічному відділі є творчі майстерні з виготовлення святкових сувенірів і листівок, розважальні та інтелектуальні ігри, виставки-конкурси «Чарівна казка», «Зоряне коло», фотовиставки.

Для вихованців гуртків туристсько-краєзнавчого відділу проведено 20 масових заходів, присвячених пам'ятним датам новітньої історії України (День захисника України, День Героїв Крут, Kahoot-вікторина «Соборна Україна», акція «Ангели пам'яті», година спілкування «А Сотня вже пішла на небеса» до Дня Небесної Сотні, День Гідності та Свободи, акція «Запали свічу пам'яті»; свято «Минуле зобов'язує, майбутнє кличе», присвячене Дню Українського козацтва тощо), а також заходи до державних і міжнародних свят (День туризму, онлайн-свято до Дня української писемності та мови «Українська мова – дотик до душі», конкурс читців «Шевченківські читання» – «Ми чуємо тебе, Кобзарю, крізь століття»).

Популярними залишаються інсценізації народознавчих свят календарного циклу (різдвяні колядки, вечорниці «Як у нас в Україні», Різдво, свято Меланки тощо), участь в акціях («Чисті береги», «Чисті водойми»), конкурсно-розважальні програми («Зима іде, свята несе»), походи вихідного дня, краєзнавчий кластер «Мій рідний край», фото-челенджі («Посмішка мами», флешмоб «Родинні традиції» та інші). Серед популярних форм роботи з дітьми – проведення історико-краєзнавчих квестів, яких протягом звітного періоду було проведено 6: «Sumy – street-art», туристичний квест «Вертикаль», краєзнавчий онлайн-квест «Різдвяний календар», «Козак-квест», «Чарівна країна позашкілля», «Посмішка дитинства». До участі у них долучилися 385 вихованців.

За участі вихованців художньо-естетичного відділу організовано та проведено тематичні виставки, благодійна акції, майстер-клас із виготовлення торбинки з українською символікою; квіз до Міжнародного дня рідної мови; квартирник «Ми – непереможні!»; Шевченківські читання; мистецький перформанс на підтримку ЗСУ «Народжені вільними»; арт-локацію «Весняний вернісаж»; мистецькі челенджі: «Українська вишиванка – код нації», «Про що мріють діти...»; благодійний концерт «Музика весни»; ART-марафон «Весна».

Педагоги закладу здійснювали керівництво, координацію проведення обласних етапів конкурсних заходів, підбивали їх підсумки, узагальнювали й аналізували результативність участі в заходах вихованців, педагогів закладів освіти області.

За звітний період було проведено 102 заходи обласного рівня. Їх учасниками стали понад 11,5 тис. здобувачів освіти закладів позашкільної, загальної середньої освіти, з них близько 1000 – вихованці Центру.

Протягом навчального року було організовано та проведено 9 обласних заходів фізкультурно-спортивного спрямування, серед яких – традиційні змагання зі спортивного орієнтування «Призи Святого Миколая», відкриті змагання з Інтернет-Трейл-орієнтування, що проходили у чотири етапи, Чемпіонат області з туризму в закритих приміщеннях, а також обласні етапи Чемпіонатів України з пішохідного та велосипедного туризму серед юнаків. Окремо варто відзначити дистанційне проведення Чемпіонату області із в'язання туристських вузлів, що дало змогу залучити ширше коло учасників. Вихованці відділу стали учасниками та призерами XXVIII відкритого Чемпіонату м. Суми з техніки спортивного туризму «Меморіал пам'яті друзів» та Чемпіонату Сумської обласної федерації спортивного туризму.

Юні туристи гідно представили область на регіональних змаганнях: 28-му відкритому Чемпіонаті області з пішохідного туризму в приміщенні в межах 26-го туристського Кубку Полтавщини, Відкритому чемпіонаті Вінницької міської територіальної громади, Відкритій першості Котелевської селищної ради Полтавської області «Новорічні ігри», а також на 30-му обласному чемпіонаті з пішохідного туризму у місті Вінниця. Вихованці гуртків спортивного орієнтування взяли участь у чемпіонаті Сумської області зі спортивного орієнтування в приміщеннях.

Юні еколого-природоохоронці долучилися до обласного проєкту «Майбутнє за ЕКОгромадою», що проводився в листопаді 2024 року. У межах заходу було проведено дистанційний хакатон «Мої біологічні рішення». Тему дослідження стану природно-заповідного фонду громад, збереження біорізноманіття та сталого природокористування було висвітлено у 23 проєктах, спрямованих на створення цифрових карт, гербаріїв, інформаційних ресурсів, проведення екоосвітньої роботи.

Важливим екологічним етапом стала реалізація обласного марафону «Екожиття – наше майбуття». У ньому взяли участь понад 3000 учнів, вихованців закладів загальної середньої, позашкільної освіти з 22 громад області. Учасники долучалися до практичних природоохоронних заходів, популяризували екологічний стиль життя, вторинну переробку ресурсів, створювали відеоматеріали, які було висвітлено в соцмережах та завантажено на сайт “Sumy Region Ecomaraphon”.

Вихованці гуртків гуманітарно-оздоровчого відділу посіли I місце в обласному етапі Всеукраїнських змагань з моделювання «розумних» пристроїв «STEAM House»; II місце – в обласному фестивалі-конкурсі родинних гербів «Я. Родина. Україна», а також взяли участь в очному етапі відкритого обласного конкурсу з інформаційних технологій для учнівської молоді «IT_TEEN_ZP» у номінаціях «Статична 2D-графіка», «Вишиванка мого краю»), в обласному конкурсі «Золоте серце», обласному фестивалі STEM-ідей «ЕКОактивна STEM-весна позашкільна».

З метою залучення молоді до українського народного мистецтва, підтримки творчих здібностей та популяризації традицій проведено низку обласних заходів декоративно-ужиткового мистецтва. Серед них – виставки, конкурси і фестивалі, що охопили понад 1200 вихованців з різних закладів освіти. Зокрема проведено такі заходи, як обласний фестиваль «Перлини нашої душі» (за напрямом «Весільні воскові віночки і бутоньєрки»), конкурс «Чарівні барви Сумщини», виставка-конкурс «Український сувенір», фестиваль «Веселка творчості» (вишивка) та виставка «Знай і люби свій край». Учасники представляли різноманітні авторські роботи, виконані з дотриманням народних традицій: воскові віночки, писанки, рушники, сувенірні ляльки-мотанки, декоративний розпис, ткацтво, кераміку, витинанки, плетіння, гончарство, художню обробку деревини тощо.

Результативною була участь вихованців гуртків науково-технічного відділу в обласних конкурсах і змаганнях: обласні змагання з робототехніки серед дітей та учнівської молоді – I місце (3 учасники), II місце (3 учасники), III місце – (2 учасники); обласний етап Всеукраїнського виставки-конкурсу науково-технічної творчості учнівської молоді «Наш пошук і творчість – тобі, Україно!» («ChildTechExpo») – II місце (1 учасник).

Вихованці гуртків туристсько-краєзнавчого відділу були активними учасниками обласної просвітницько-краєзнавчої акції «Мій рідний край», обласних соціально-освітніх проєктів «Кровна родина», «Зберігаємо історію – творимо майбутнє», Міжрегіональної історико-краєзнавчій конференції учнівської молоді «Історична пам'ять в умовах сучасної війни»; обласного етапу фотовиставки до Дня Соборності України: «Україна – це ми!»; обласного етапу Всеукраїнської експедиції учнівської молоді «Моя Батьківщина – Україна».

Педагоги відділу координують роботу, що здійснюється за завданнями Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»). У межах гри було проведено низку заходів: II (обласний) етап для старшої 12 роїв) і середньої (8 роїв) вікових груп; обласний заочний конкурс звітів роїв молодшої вікової групи (13 роїв). Також проведено обласний семінар, школу виховників джур у місті Тростянець. Ці заходи сприяли активізації військово-патріотичного виховання у закладах освіти Сумщини та підготовці керівників роїв для роботи в громадах.

Упродовж 2024/2025 навчального року діяльність обласного музею туризму і краєзнавства була спрямована на збереження історичної пам'яті, патріотичне виховання, формування національної ідентичності та популяризацію краєзнавства серед учнівської молоді. На базі музею проведено понад 30 масових заходів: 15 тематичних екскурсій, 10 виставок, серед яких експозиції про традиції, побут і мистецтво українського народу, зокрема вишивку, хустку, мотанки, писанкарство, а також виставка-реквієм картин Сергія П'ятченка, врятованих після ракетної атаки на м. Суми 13 квітня 2025 року. Під час шкільних канікул організовано пізнавально-розважальні заходи для 47 вихованців. Відбулося 6 онлайн-заходів, присвячених пам'ятним історичним подіям, національним святкам і постатям. Працював родинний клуб «Світлиця

любові», у межах якого проведено зустрічі, присвячені героїзму, родинним традиціям і духовним цінностям. Окрему увагу приділено вшануванню пам'яті загиблих героїв: створено стенд та фотовиставку про загиблого воїна і педагога Центру Віктора Лупача, долучено матеріали до Книги пам'яті.

Гуртківці художньо-естетичного відділу долучилися до участі у 14 обласних заходах: із 325 учасників 291 став переможцем.

За звітний період педагогами дослідницько-експериментального відділу організовано та проведено 32 заходи обласного рівня, серед яких: обласний літературний конкурс «Проба пера» (380 учасників, 190 переможців); I етап Всеукраїнської науково-технічної виставки-конкурсу молодіжних інноваційних проєктів «INVENTOR.UA» (11 учасників, з них 9 переможців); навчальні сесії для слухачів МАН (505 учасників), обласна фізико-математична школа (44 учасники), обласна історична школа «Нова генерація» (35 учасників), обласна школа журналістики (31 учасник), обласний етап Олімпіади геніїв України (подано 198 проєктів, всі учасники стали лауреатами у 7 категоріях), обласна конференція «Перший крок у науку» (138 учасників), тренувальні збори для слухачів III етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту МАН України (55 учасників).

У 2025 році на II етап конкурсу-захисту МАН подано 305 конкурсних робіт від 287 учасників. Усього призові місця посіли 176 учасників: I місце – 54; II місце – 52; III місце – 70.

Результативною була участь здобувачів освіти в заходах всеукраїнського рівня: із 55 учасників конкурсу-захисту МАН III етапу 17 здобули призові місця: I місце – 1; II місце – 3; III місце – 13.

Упродовж 2024/2025 навчального року 2013 слухачів Сумського територіального відділення МАН долучилися до 15 заходів Всеукраїнського рівня. Із них 538 учасників здобули призові місця. Зокрема, відзначено результативну участь у таких заходах: Всеукраїнський конкурс молодіжних науково-технічних проєктів «Inventor UA» – 8 учасників, 1 переможець; Всеукраїнський юнацький Водний приз – 1 переможець; інтернет-турнір із природничих дисциплін – 6 переможців; олімпіада креативності «Destination Imagination» – 6 учасників отримали спеціальну відзнаку; Наукова конференція «Молодь. Наука. Природа» – 8 переможців; конкурс винахідницьких і раціоналізаторських проєктів – 1 переможець; Національний етап ISEF («Еко-Техно Україна») – 1 переможець; конкурс до Міжнародного дня рідної мови (ініціатива «Код Нації») – 2 лауреати; Відкритий природничий турнір «Молодь. Наука. Природа» – 1 переможець.

Успішною була участь юних науковців, дослідників Сумщини у GENIUS Olympiad Ukraine: із 1039 проєктів, представлених 1119 учасниками із 20 регіонів України, 212 проєктів підготували юні обдарування із Сумщини. Це найкращий показник серед областей нашої держави. У скарбничці Сумщини 171 нагорода: 10 золотих медалей, 37 срібних медалей, 47 бронзових медалей, 77 почесних відзнак.

За ефективну роботу щодо залучення учасників до участі у вищезазначеному заході у межах регіону Центр у цьому році вчетверте отримав нагороду «Найактивніший Регіональний центр GENIUS Olympiad Ukraine» 2025.

Вихованці гуртків науково-технічного відділу стали переможцями та призерами всеукраїнських конкурсів: два I місця у Всеукраїнських відкритих змагань з робототехніки; три III місця у Всеукраїнських змаганнях з робототехніки «RoboTrack Challenge»; три III місця у Всеукраїнських відкритих змаганнях із трасових автомоделей серед учнівської молоді (юнаки, юніори. IV ранг).

Юні спортсмени продемонстрували високі результати на всеукраїнських змаганнях із туризму та спортивного орієнтування. Призові місця та підвищення спортивних розрядів здобуто під час участі в Чемпіонаті України серед юнаків з водного туризму та Чемпіонаті України з лижного туризму. Команда Центру зі спортивного орієнтування також показала відмінні результати: перемога в Чемпіонаті Донецької області DonOrientChamp; призові місця в Кубку УДЦНПВКТУМ зі спортивного орієнтування (бігом і трейл), Чемпіонаті України з естафет зі спортивного орієнтування серед дорослих, юніорів та юнаків.

Гуртківці туристсько-краєзнавчого відділу взяли активну участь у низці Всеукраїнських науково-краєзнавчих конференцій учнівської молоді, серед них: «Мій рідний край, моя земля очима сучасників», «Пізнай себе, свій рід, свій нарід», «Лиш те в народі буде жити, що серце серцю передасть...», «Державотворчі процеси в Україні: через віки у XXI століття», «Військово-історичні події на теренах України: минуле і сучасність», «Південно-Східна Україна: зі стародавності у XXI століття». За високий рівень підготовки доповідей вихованці – учасники конференцій були відзначені дипломами, грамотами та сертифікатами.

Вихованці гуртків художньо-естетичного відділу долучилися до участі у 25 заходах всеукраїнського рівня: із 948 учасників 940 стали переможцями.

Участь вихованців Центру в заходах міжнародного рівня також відзначена перемогами та призовими місцями: I місце в осінній сесії міжнародного дистанційного конкурсу «Олімпіс», Міжнародному двотуровому багатожанровому дистанційному фестивалі-конкурсі мистецтв, перемога в Міжнародному шоу винаходів та інновацій «INTARG».

Педагоги закладу проводили системну роботу, спрямовану на формування соціальної активності, громадянської самосвідомості, національної ідентичності учнівської молоді через координацію діяльності органів учнівського самоврядування, зокрема обласної ради старшокласників. Активні та креативні лідери учнівського самоврядування реалізовували екологічні та соціальні проекти, брали участь у навчальних сесіях, тренінгах, майстер-класах, творчих флешмобах на підтримку української культури, волонтерських, творчих акціях, мотиваційних зустрічах з відомими спікерами та долучалися до національних і міжнародних онлайн-заходів.

6. Проектна діяльність

У 2024/2025 навчальному році Центр продовжив реалізацію завдань обласного конкурсу соціально-освітніх проєктів «Діти розбудовують громаду», який проводиться з метою залучення учнівської молоді до процесів розвитку громад, популяризації патріотичних, волонтерських і доброчинних ініціатив. До конкурсу долучилися 26 закладів загальної середньої та позашкільної освіти з 22 територіальних громад області міських, селищних, сільських рад.

Проекти учнів були підтримані органами місцевого самоврядування, волонтерськими фондами та громадськими організаціями. У межах реалізації ініціатив організовано волонтерську діяльність під гаслом «Зробимо громаду патріотичною»: проводилися доброчинні акції, створювалися відкриті молодіжні хаби, облаштовувалися укриття, висаджувалися алеї дерев, оновлювалися зупинки транспорту та створювалися сучасні ландшафтні форми. Це сприяло розвитку самоврядування, залученню дітей і молоді до активної громадянської позиції, формуванню безпечного й творчого середовища.

Також заклад долучився до реалізації обласного соціально-освітнього проєкту «Кровна родина», спрямованого на посилення виховного потенціалу родини, зміцнення партнерства між педагогами, батьками й громадськістю. У проєкті взяли участь понад 2 000 вихованців закладів освіти області.

У межах проєкту проведено краєзнавчу експедицію «З родини йде життя людини», фестиваль-конкурс родинних гербів «Я. Родина. Україна», онлайн-виставку «Мамина вишиванка». Роботи учасників були представлені в мережі «Інтернет» та на виставках дитячої творчості. До ініціативи також долучилися переможці конкурсу малюнків «Українська родина – міцна і єдина».

Реалізація проєкту «Кровна родина» сприяла вивченню родоводу, збереженню традицій, розвитку родинної культури й творчості учнівської молоді.

У 2024/2025 навчальному році було започатковано соціально-освітні проєкти: «Врятована пам'ять» та «Шеврони наших героїв». У межах першого проєкту учнівська молодь з прикордонних територій ділилася історіями родинних реліквій, які були збережені під час війни. Частину цих предметів передано до фондів обласного зразкового музею туризму та краєзнавства. У межах реалізації іншого проєкту вихованці досліджували символіку підрозділів ЗСУ, зібрали понад 70 шевронів.

7. Науково-методична діяльність.

Інформаційно-методична та науково-методична діяльність педагогів Центру здійснювалася через організацію роботи методичних об'єднань, участь у методико-педагогічних заходах, методико-педагогічному проєкті «Професійна взаємодія – запорука успішності педагога», висвітлення матеріалів з досвіду роботи в інформаційно-методичному збірнику «Позашкільна освіта Сумщини: регіональний аспект», індивідуальну самоосвітню діяльність за науково-методичними проблемами.

У зв'язку з актуальністю впровадження в освітній процес сучасних підходів, методик і педагогічних технологій за змішаною формою навчання, реалізацією принципів освіти для сталого розвитку, вирішенням завдань щодо інтеграційних процесів у системі позашкільної освіти, упровадженням ефективних практик подолання освітніх втрат, важливістю формування громадянської, патріотичної, екологічної свідомості, розвитку особистісного потенціалу вихованців і їхніх життєвих компетентностей, діяльність методичних об'єднань педагогів Центру була зосереджена на питаннях організації самоосвітньої діяльності в умовах змішаного навчання, впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, вивчення ефективних практик національно-патріотичного виховання, подолання освітніх втрат, залучення дітей та учнівської молоді до дослідницької діяльності. З цією метою організовано роботу профільних методичних об'єднань педагогів відділів, обласних методичних об'єднань за напрямками позашкільної освіти, у межах яких проводилися засідання творчих груп, майстер-класи. Так, було проведено: 16 засідань обласних профільних методичних об'єднань, 12 семінарів-практикумів, 7 засідань творчих груп педагогів, які працюють за різними напрямками позашкільної освіти.

Педагоги Центру активно долучалися до заходів обласного та всеукраїнського рівнів, спрямованих на впровадження STEM-підходу, цифрових технологій та штучного інтелекту в позашкільну освіту.

У березні-квітні 2025 року педагоги Центру презентували досвід роботи на онлайн-інтенсиві «Педагогічні можливості III в позашкільній освіті»; обласному науково-практичному семінарі «STEM-підхід у гуртковій роботі: ефективні методики, дієві практики» з темою «Інтерактивні технології в STEM-гуртках: використання VR, AR та 3D-моделювання»; Всеукраїнській науково-практичній конференції «STEM – світ інноваційних можливостей. STEM у позашкільній освіті»; V Всеукраїнській науково-практичній конференції «Освітня робототехніка та штучний інтелект»; регіональному круглому столі «Актуальні питання цифровізації освіти», зокрема з представленням теми «Тривимірне моделювання в освітньому процесі гуртків закладу позашкільної освіти: від творчості до професійного розвитку».

У межах святкування 100-річчя Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді та профільної еколого-біологічної, агрономічної позашкільної освіти в Україні підготовлено матеріали до «Антології» – збірника «Еколого-натуралістичний рух в Україні: особистісний вимір історії», відеоматеріали інформаційно-медійних проєктів «Сузір'я натуралістів – 100», «НЕНЦ! Родина! Україна! – єднаймося»; презентовано діяльність закладів позашкільної освіти Сумщини під час Всеукраїнської онлайн освітньої студії «Позашкілля природознавців – 100».

Для забезпечення методичного супроводу, організації освітньої, інформаційно-методичної діяльності педагогів здійснено профільне закріплення методистів за керівниками гуртків. Це сприяло вдосконаленню програмно-методичного, дидактичного забезпечення освітнього процесу в гуртках і творчих об'єднаннях.

З метою вдосконалення професійної майстерності педагогів, презентації кращого досвіду роботи гуртків і творчих об'єднань педагогічні працівники закладу долучалися до участі в конкурсних методико-педагогічних заходах. Так, переможцями обласного етапу Всеукраїнського конкурсу «Джерело творчості» стали керівники гуртків Центру: за дослідницько-експериментальним напрямом – Шеліхова В.В.; за науково-технічним – Яценко К.С. За результатами проведення Всеукраїнського конкурсу рукописів навчальної літератури для позашкільних навчальних закладів системи освіти переможцями у категорії «Навчальна література з позашкільної освіти» за художньо-естетичним напрямом, театральним профілем стали методисти Окунь В.М., Перепелиця Н.В. Лауреатом означеного конкурсу в категорії «Навчальні програми» за дослідницько-експериментальним напрямом стала керівник гуртка Панкратова В.О.

Кращий педагогічний досвід було презентовано також під час обласних і всеукраїнських методико-педагогічних заходів, курсів підвищення кваліфікації, науково-практичних конференцій. У останніх у 2024/2025 навчальному році взяли участь 23 педагоги закладу.

8. Кадрове забезпечення. Професійний розвиток педагогів.

Центр забезпечений працівниками в кількості відповідно до Типових штатних нормативів. У закладі працює 191 працівник, із них – 155 педагогічних працівників (106 – основні та 49 за сумісництвом), зокрема: директор, 2 заступники директора з навчально-виховної роботи, 1 заступник директора з навчально-методичної роботи, 10 завідувачів відділів, 23 методисти, 1 практичний психолог, 3 акомпаніатори, 6 культорганізаторів, 108 керівників гуртків, які безпосередньо провадять педагогічну діяльність і залучені до здійснення освітнього процесу відповідно до затвердженої освітньої програми. Із числа педагогічних працівників Центру 11 мають вищу категорію, 2 – другу, 6 – першу, 4 – спеціаліст; 59 педагогам встановлено 12 тарифний розряд, 44 – 11 тарифний розряд; 4 – 10 тарифний розряд; 1 – 9 тарифний розряд; 7 керівникам гуртків присвоєно педагогічне звання «керівник гуртка-методист»; 2 – «Майстер спорту», 1 – «Майстер спорту міжнародного класу».

Працівники Центру, які провадять педагогічну діяльність і залучені до здійснення освітнього процесу, мають вищу педагогічну або іншу фахову освіту, що підтверджується документами про освіту, зокрема: 93 педагогічних працівників мають вищу освіту, 5 – незакінчену вищу; 10 педагогічних працівників мають науковий ступінь кандидата наук.

Кожен працівник Центру має стан фізичного і психічного здоров'я, що не перешкоджає виконанню професійних обов'язків, який підтверджується відповідним записом в їх особистих медичних книжках.

Трудові відносини за звітний період здійснювалися згідно із Законом України від 15.03.2022 № 2136-ІХ «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану».

Атестація педагогічних працівників закладу у 2024/2025 навчальному році здійснювалася відповідно до Закону України «Про позашкільну освіту»,

Положення про атестацію педагогічних працівників, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 09.09.2022 № 805 зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 10.09.2024 № 1277.

Згідно з рішенням атестаційної комісії закладу у 2025 році було проатестовано 29 педагогічних працівників Центру, 5 із них – за 2 посадами, 1 – позачергово. Із них: 1 педагог – із присвоєнням кваліфікаційної категорії «спеціаліст II категорії»; 2 – із підтвердженням раніше присвоєної кваліфікаційної категорії «спеціаліст вищої категорії»; 3 педагоги – із підтвердженням раніше присвоєного педагогічного звання «керівник гуртка-методист», 11 – із підтвердженням відповідності займаних посад.

Також було проатестовано 4 керівники гуртків із встановленням 12 тарифного розряду; 12 – із підтвердженням 12 тарифного розряду, 1 – із підтвердження 11 тарифного розряду. За наслідками атестації 12 тарифний розряд також було підтверджено 1 культорганізатору.

Відповідно до Положення про атестацію педагогічних працівників у 2023/2024 році було організовано та проведено планову курсову перепідготовку 19 педагогічних працівників закладу на базі Сумського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

Педагоги закладу активно долучалися до участі в методико-педагогічних заходах, вебінарах, про що свідчать сертифікати про підвищення їх фахового рівня.

За сумлінну працю у 2024/2025 навчальному році 25 педагогів Центру були відзначені грамотами національних, державних центрів (НЕНЦУМ, УДЦПО, НЦ «МАНУ», УДЦТКУМ), Департаменту освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації.

9. Психологічний супровід освітнього процесу.

Основні напрями психологічного супроводу освітнього процесу у 2024/2025 навчальному році передбачали психодіагностичну, корекційно-розвивальну, консультативну та просвітницьку діяльність. Психодіагностичною роботою було охоплено 177 осіб: 43 – індивідуально, 134 – у межах групових соціально-психологічних досліджень. Діагностика проводилася з метою виявлення дітей «групи ризику», визначення рівня тривожності та соціально-психологічної адаптації, а також для оцінки емоційного стану педагогів, професійного вигорання та резильєнтності. Дослідження також охопили питання оцінки безпеки освітнього середовища в гуртках і творчих об'єднаннях.

За психологічною допомогою звернулися 112 осіб, серед яких 44 вихованці, 32 педагоги, 26 батьків і 10 осіб, перенаправлених від громадських організацій. Групові консультації та тренінги охопили 470 осіб: 268 вихованців, 167 батьків, 35 педагогічних працівників. Тематика звернень стосувалась ментального здоров'я, розвитку навичок самодопомоги у стресових ситуаціях, формування гендерної рівності, стійкості до стресу та підтримки близьких.

Корекційно-розвивальна діяльність здійснювалася через реалізацію програм психологічної підтримки «Діти та війна. Навчання технік зцілення» та «Безпечний простір». Вони охопили 132 вихованці з числа внутрішньо переміщених осіб і дітей із соціально вразливих категорій.

Консультативно-просвітницький напрям був одним із ключових у діяльності практичного психолога. Упродовж навчального року у змішаному форматі проведено низку заходів, якими охоплено 358 осіб. Їх головна мета – підвищення психологічної культури та поінформованості дітей, батьків і педагогів. З цією метою акцентовано увагу на виконанні таких пріоритетних завдань:

- формування стресостійкості та навичок емоційного саморегулювання;
- популяризація психологічних знань;
- підтримка ментального здоров'я відповідно до Всеукраїнської програми «Ти як?»;
- створення безпечного й емоційно підтримувального освітнього середовища.

Протягом навчального року систематично впроваджувалися профілактичні ініціативи, зокрема розроблено положення про запобігання та протидію насильству й булінгу, оприлюднено відповідні плани дій. Проводились заходи, спрямовані на розвиток емпатії, мирне розв'язання конфліктів, повагу до прав людини.

Проведено низку тематичних тижнів, які охоплювали широке коло тем, зокрема: тиждень ментального здоров'я передбачав проведення бесід, воркшопів, фоточеленджів із тем фізичного здоров'я, емоційного самовираження, соціальної підтримки, дихальних технік тощо; тиждень толерантності охоплював заняття та тренінги про дружбу, повагу, професійне самовизначення; тиждень протидії булінгу та тиждень безпечного інтернету було присвячено заходам щодо протидії насильству, торгівлі людьми, інтернет-залежності та формуванню цифрової безпеки.

Для педагогічних працівників Центру проведено 33 просвітницькі та 29 інтерв'їзійних зустрічей у межах проєкту «Завжди поруч», що спрямований на збереження та підтримку психічного здоров'я. Також здійснювались індивідуальні та групові консультації відповідно до запитів.

З метою позитивного впливу методів психологічної саморегуляції на ментальне здоров'я та привернення уваги споживачів освітніх послуг до закладів позашкільної освіти як таких, що формують психологічну культуру, активну життєву позицію, свідоме і відповідальне ставлення до власного здоров'я та здоров'я оточуючих, активізацію творчих здібностей та активно сприяють зміцненню психічного здоров'я молоді, у листопаді-грудні 2024 року проведено обласний конкурс «Мій ресурс».

Аналіз змісту, форм і методів організації психологічної роботи свідчить, що вона позитивно впливає на формування психологічної культури та створення безпечного освітнього середовища, сприятливого соціально-психологічного клімату в педагогічному колективі та дитячих творчих об'єднаннях.

10. Створення безпечних умов навчання і праці.

З метою забезпечення комфортних умов праці та перебування здобувачів освіти в закладі планово проводилися інструктажі з питань охорони праці, цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях, безпеки життєдіяльності для педагогів, вихованців із реєстрацією у відповідних журналах. Відповідно до планів, навчальних програм здійснюються заходи щодо формування у здобувачів освіти навичок здорового способу життя та екологічно доцільної поведінки.

Працівники Центру щороку проходять навчання з домедичної допомоги. Зокрема у 2024/2025 навчальному році понад 30 педагогів взяли участь у навчаннях з домедичної допомоги з практичним відпрацюванням алгоритму дій та надання допомоги в екстрених і надзвичайних ситуаціях.

Для забезпечення безпекової складової під час освітнього процесу в закладі позашкільної освіти для здобувачів освіти та працівників облаштоване найпростіше укриття, розраховане на 70 осіб. Згідно з Актом оцінки об'єкта (будівлі, споруди, приміщення) щодо можливості його використання для укриття населення як найпростішого укриття від 01.08.2022 року воно рекомендоване комісією до використання для укриття, як найпростіше укриття та включення до фонду захисних споруд, розташованих на території Сумської територіальної громади (розпорядження голови Сумської міської ради від 28.07.2022 №237-Р). Санітарно-технічний стан укриття задовільний. Укриття забезпечено електропостачанням, централізованим теплопостачанням, водопостачанням та каналізацією. Наявні природна вентиляція, встановлено примусову вентиляцію. На випадок виникнення загрози хімічного ураження заклад забезпечено 38 протигазами, триває робота над повним забезпеченням працівників засобами індивідуального захисту. У наявності альтернативні джерела електроенергії (ліхтарі, 2 електричні зарядні станції). Для створення безперебійного електропостачання в укритті встановлено акумулятор резервного живлення TESLA Powerwall.

У приміщенні укриття доступний інтернет за окремим каналом зв'язку, наявні запаси бутильованої питної води, технічної води в баках; продуктів харчування довготривалого зберігання (печиво, чай, вода, халва, м'ясні та рибні консерви), медикаментів у розрахунку на 2 доби перебування 70 осіб.

Керівниками гуртків проведено інструктажі, практичні тренування зі здобувачами освіти щодо дій у разі оголошення сигналу «Повітряна тривога», загрози виникнення надзвичайної ситуації воєнного характеру або терористичного акту, зокрема про правила поведінки під час переміщення до укриття та під час знаходження в ньому.

Для забезпечення функціонування закладу під час можливих відключень електроенергії, уникнення призупинення освітнього процесу використовуються три бензинові генератори номінальною потужністю 2,5 і 3,5 кВт.

З метою створення умов для безбар'єрного відвідування закладу осіб з особливими освітніми потребами у закладі встановлено кнопку виклику.

11. Матеріально-технічне забезпечення. Фінансування.

За звітний період видатки та надходження коштів для фінансового забезпечення закладу здійснювалися через бухгалтерську службу відповідно до кошторису, з дотриманням нормативів бюджетного фінансування та внутрішньої облікової політики закладу відповідно до показників, що доведені лімітними довідками Департаменту освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації.

Бюджетне фінансове забезпечення спрямовувалося переважно на оплату праці, енергоносії, а також на організацію та проведення заходів згідно з планом роботи Центру. Фінансування закладу з обласного бюджету у 2025 році здійснювалося за функцією 0611070 «Надання позашкільної освіти закладами позашкільної освіти, заходи з позашкільної роботи з дітьми». За цією функцією було затверджено кошторисом кошти у сумі 30 386 695,00 грн, зокрема: видатки на оплату праці – 26 081 040,00 грн; видатки на оплату комунальних послуг та енергоносіїв – 1 577 089,00 грн; видатки на відрядження – 132 400,00 грн; видатки на оплату товарів і послуг – 2 588 166,00 грн; інші видатки – 8 000,00 грн.

Протягом звітного періоду Центру також направлено кошти на загальну суму 1 207 763,71 грн, із яких: благодійна та гуманітарна допомога – 702 177,71 грн; кошти спеціального фонду (бюджет розвитку) – 505 586,00 грн (для проведення експертизи проєктно-кошторисної документації та виконання робіт за об'єктом РП «Реконструкція електромереж КЗ СОР – обласний центр позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю – встановлення дизельної електростанції (20 кВт) для резервного електропостачання».

Бухгалтерська служба Центру веде бухгалтерський облік відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, а також інших нормативно-правових актів відповідно до чинного законодавства.

У закладі в наявності всі первинні документи, що необхідні у процесі ведення бухгалтерського обліку. Відповідно до нормативних вимог ведеться перелік обладнання навчальних приміщень, інвентарні списки основних засобів, акти списання матеріальних цінностей та накази з фінансово-господарської діяльності.

З метою створення належних умов навчання й виховання дітей та учнівської молоді за звітний період було проведено заходи з підготовки тепломережі до опалювального сезону згідно з Правилами експлуатації теплових установок і мереж, що забезпечило проходження опалювального сезону в штатному режимі: повірка манометрів, засобу обліку теплової енергії, гідравлічні випробування системи опалення; проведений комплекс підготовчих робіт газового господарства; проведено заходи з планової повірки лічильників централізованого водопостачання; своєчасно виконано перевірку роботи пожежних рукавів і перезарядку всіх типів вогнегасників.

З метою належного функціонування Центру та забезпечення безпечного освітнього процесу між закладом та відповідними організаціями укладено договори на вивіз твердих побутових відходів, послуги з технічного

обслуговування обладнання топкової закладу, послуги з цілодобового спостереження за установкою пожежної сигналізації з виводом інформації про стан системи на пульт пожежного спостереження, послуги з технічного обслуговування установки пожежної сигналізації та оповіщення людей про пожежу, послуги дератизації та дезінсекції, послуги з експлуатаційно-технічного обслуговування та поточного ремонту електрообладнання тощо.

Посадові особи пройшли навчання з пожежної безпеки, охорони праці, правил експлуатації теплових установок і мереж, експлуатації газових котлів.

Регулярно проводиться поповнення медикаментами аптечок для надання першої медичної допомоги; закупівля миючих, дезінфікуючих засобів. Здійснюється регулярне технічне обслуговування та ремонт автотранспорту.

12. Управлінська діяльність. Функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

З метою формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти, відповідно до плану роботи Центру на 2025 рік, наказу ОЦПО та РТМ від 25.03.2025 № 94 «Про проведення самооцінювання діяльності закладу у 2024/2025 навчальному році» у травні 2025 року було проведено самооцінювання ефективності управлінських процесів за напрямом «Управлінська діяльність», основними завданнями якого було визначення рівня ефективності управлінських процесів у Центрі.

До участі в самооцінюванні долучилися педагоги закладу, вихованці та їхні батьки. Самооцінювання здійснювалося в усіх структурних підрозділах. У анкетуванні суб'єктів освітнього процесу взяло участь 88 педагогів, 438 батьків, 212 вихованців.

Загальний результат самооцінювання діяльності Центру за напрямом «Управлінська діяльність» становить 3,7 бала, що відповідає високому рівню.

Результати самооцінювання було обговорено з представниками батьківської громадськості, на засіданні педагогічної ради в червні 2025 року.

З метою підвищення якості позашкільної освіти, забезпечення професійного розвитку педагогів, обміну досвідом та напрацювання спільних підходів до вирішення актуальних освітніх завдань позашкільної галузі у грудні 2024 року Центром проведено обласний форум педагогічних працівників закладів позашкільної освіти «Позашкільна освіта Сумщини: традиції, новації – успіх». Його учасники обговорили нагальні питання, що стосувалися функціонування регіональної системи позашкільної освіти, забезпечення кожній дитині права на позашкільну освіту, формування творчих здібностей здобувачів освіти шляхом створення ситуацій успіху в процесі навчально-творчої діяльності, зокрема щодо реалізації Програми «Молода генерація Сумщини на 2023-2027 роки», компенсаторно-освітньої діяльності, планування роботи, упровадження технологій STEM-освіти в освітній процес, програмного забезпечення, узаємодії інститутів громадянського суспільства і закладів позашкільної освіти задля збереження трудового потенціалу в реаліях сьогодення.

Колегіальним постійно діючим органом управління в закладі є педагогічна рада, під час засідань якої розглядалися питання щодо організації освітнього

процесу, масової та методичної роботи; обговорювалися і рекомендувалися до затвердження плани роботи закладу; підвищення кваліфікації педагогічних працівників; порядок визнання результатів підвищення кваліфікації; освітня програма; структура закладу; положення про запобігання і протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми; приймалися рішення щодо організації освітньої діяльності в контексті науково-методичної проблеми «Актуалізація змісту, форм, методик і технологій освітньої діяльності закладу позашкільної освіти щодо надолуження навчальних втрат»; подальшої реалізації завдань Програми «Молода генерація Сумщини на 2023 – 2027 роки»; вдосконалення професійної діяльності педагогічних працівників, співпраці з батьками вихованців. За звітний період було проведено 4 засідання педагогічної ради.

Діяльність закладу є прозорою і відкритою. Перебіг освітньої діяльності, досягнення педагогів і вихованців закладу висвітлювалися в засобах масової інформації, мережі «Інтернет», на офіційному сайті закладу (<https://осро.sumy.ua/>), власних сайтах педагогів, через виставкову, концертну, презентаційну діяльність.

13. Кроссекторальне партнерство.

Упродовж звітнього періоду Центр активно розвивав кроссекторальне партнерство, що стало важливим чинником ефективної реалізації завдань у сфері позашкільної освіти. Виконання освітніх завдань педагогічний колектив Центру здійснював у партнерстві із закладами загальної середньої, професійної (професійно-технічної), вищої освіти, органами місцевого самоврядування, виконавчої влади, спортивними федераціями, громадськими організаціями, представниками соціально відповідального бізнесу, волонтерськими спільнотами та засобами масової інформації.

У межах партнерської співпраці реалізовано спільні проєкти з громадськими, благодійними організаціями «Сумське громадське коло», «Світло надії», «Молодий Народний Рух», «Агенція сприяння розвитку громад», зокрема проведено освітні заходи, майстер-класи, конкурси, акції, спрямовані на розвиток ключових освітніх, лідерських і громадянських компетентностей, психосоціальну підтримку здобувачів освіти. Така взаємодія сприяла залученню додаткових ресурсів, популяризації позашкільної освіти та реалізації нових ініціатив у сфері виховання й творчого розвитку здобувачів освіти.

Продовжено роботу Цифрового освітнього центру І Суми (DLC 3), що функціонує за підтримки Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ), благодійної організації «Світло надії» з метою забезпечення здобувачів освіти можливістю надолуження освітніх втрат, зокрема з української, англійської мов, математики, історії України та всесвітньої історії, а також психоемоційною підтримкою, безперервним доступом до дистанційної освіти. Станом на 01.06.2025 навчанням охоплено майже 500 здобувачів освіти.

У співпраці з міжнародними організаціями педагоги Центру долучилися до реалізації проєкту GIZ, спрямованого на надання комплексної підтримки вразливим категоріям населення, покращення психоемоційного стану, підвищення рівня обізнаності щодо запобігання гендерно зумовленому

насилъству, подолання освітніх втрат та навчанню навичкам надання першої домедичної допомоги. У межах цього проєкту функціонував Цифровий освітній хаб, діяльність якого було спрямовано на забезпечення безперервного доступу здобувачів освіти до навчання, надолуження освітніх втрат, забезпечення можливості здобувачам освіти брати участь у заходах неформальної освіти, надання можливості для соціалізації та взаємодії. Така співпраця дала змогу не лише розширити спектр освітніх послуг Центру, а й інтегрувати в освітній процес закладу позашкільної освіти актуальні соціальні та гуманітарні напрями, орієнтовані на потреби сучасних здобувачів освіти.

Завдяки співпраці з міжнародними партнерами стала можливою реалізація менторської програми «Покоління перемоги», спрямованої на підтримку старшокласників прикордонних і прифронтових громад у процесі самопізнання, професійного самовизначення та активне залучення до відновлення країни. Упродовж тримісячного навчального циклу її учасники опановували фокусні теми, розвивали мотивацію до навчання, соціалізацію, реалізовували власні ідеї та освітні траєкторії. Програма поєднувала індивідуальну роботу, тестування, тренінги, менторинг, сприяла формуванню стратегічного мислення, життєстійкості, громадянської відповідальності, а також підвищенню академічного рівня з української мови та літератури, математики й англійської мови.

За підтримки Міжнародного Медичного Корпусу Центр долучився до реалізації програми «Ласкаво просимо до Сезаму», у межах якої проведено тренінги для педагогічних працівників, які отримали інструменти для роботи з дітьми в умовах стресу та кризи, а також методичну підтримку з упровадження ресурсів програми у власній практиці.

У межах кроссекторальної взаємодії педагоги Центру долучилися до реалізації проєкту «Надання захисту, соціально-психологічної підтримки та багатоцільової грошової допомоги дітям та їхнім батькам», організованого Українською освітньою платформою за підтримки Управління ООН з координації гуманітарних справ (ОСНА Ukraine). Участь у цьому проєкті сприяла посиленню захисного середовища для дітей, які постраждали від наслідків війни, через організацію безпечного простору. Учасники отримували комплексну підтримку: від емоційного розвантаження до практичної допомоги у вигляді консультацій і ресурсного супроводу. Педагогічні працівники пройшли відповідне навчання, що дало змогу ефективно застосовувати методики кризової психологічної підтримки, працювати з емоційним вигоранням та формувати стійкість у дітей і їх батьків. Така діяльність зміцнила соціальну роль Центру та розширила його можливості в гуманітарній сфері.

Залучення вихованців до таких ініціатив сприяло формуванню в них навичок емоційної стійкості, співпереживання, взаємодопомоги та відповідального ставлення до безпеки життєдіяльності.

За підсумками участі в проєктах міжнародного рівня педагоги Центру підвищили свою компетентність у питаннях психосоціальної підтримки, інклюзивного підходу, ефективної комунікації в кризових ситуаціях.

Центр також активно долучався до регіональних ініціатив, спрямованих на підтримку молодіжної політики та розвитку STEM-освіти. Спільно з профільними департаментами, територіальними громадами та установами культури реалізовувалися заходи, які об'єднували освіту, науку, мистецтво та громадянське суспільство. Завдяки такій синергії вдалося забезпечити комплексний підхід до розвитку потенціалу дітей та учнівської молоді, а також зміцнити роль позашкільної освіти як платформи для формування інноваційного майбутнього регіону.

Центр продовжує активно працювати над розширенням партнерських зв'язків задля створення безпечного та підтримувального освітнього середовища.

14. Пріоритетні вектори діяльності на 2025/2026 навчальний рік.

На підставі вищезазначеного, відповідно до результатів самооцінювання роботи педагогічного колективу закладу у 2024/2025 навчальному році за напрямом «Управлінська діяльність», у контексті сучасних демографічних, політичних, економічних викликів, пов'язаних із воєнним станом, пріоритетними завданнями комунального закладу Сумської обласної ради – обласного центру позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю у 2025/2026 навчальному році є:

- формування національної ідентифікації дітей та учнівської молоді;
- створення умов для забезпечення рівного доступу до якісної позашкільної освіти дітей та учнівської молоді;
- забезпечення безпекової складової для учасників освітнього процесу;
- упровадження нових форм роботи з обдарованою учнівською молоддю в контексті реалізації завдань Програми «Молода генерація Сумщини на 2023-2027 роки», Положення про учнівський олімпіадний та турнірний рух;
- розроблення педагогами закладу навчально-цифрового контенту для організації освітнього процесу за дистанційною та змішаною формами, а також предметних кейсів, зміст яких передбачає роботу з надолуження освітніх втрат, профорієнтаційну складову, формування профільних, соціокультурної компетентностей здобувачів освіти;
- розроблення нових і реалізація існуючих освітніх, методичних проєктів, спрямованих на розвиток творчих, інтелектуальних здібностей здобувачів освіти, залучення їх до участі у громадсько корисних активностях;
- системне впровадження в освітній процес гуртків і творчих об'єднань інтерактивних, проєктних, STEM-орієнтованих технологій;
- удосконалення програмного забезпечення освітнього процесу гуртків і творчих об'єднань з урахуванням особливостей роботи під час дії воєнного стану, безпекової складової організації освітнього процесу, запитів здобувачів освіти та їхніх батьків на отримання позашкільної освіти, упровадження навчальних блоків і кейсів, спрямованих на надолуження освітніх втрат;

- підвищення фахових компетентностей педагогічних працівників шляхом самоосвітньої діяльності, участі в методико-педагогічних заходах різних організаційних рівнів;
- започаткування ефективних форм професійної взаємодії педагогів, спрямованих на забезпечення позитивного мікроклімату в колективі;
- активізація роботи органів громадського врядування через залучення батьківської громадськості, вихованців до процесів розвитку закладу;
- продовження роботи щодо налагодження кроссекторального партнерства для забезпечення у закладі належних умов навчання та праці, створення безпечного освітнього середовища, упровадження технологій психологічної та психосоціальної підтримки;
- збереження та розвиток регіонального позашкільного освітнього середовища, координація навчально-виховної, методичної, організаційно-масової роботи в закладах позашкільної, загальної середньої освіти області.

**Директор комунального закладу
Сумської обласної ради – обласного
центру позашкільної освіти та
з талановитою молоддю**

Лариса ТИХЕНКО